

**Bijlage 4. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot
definitieve gedeeltelijke opheffing van het ministerieel besluit van 11 oktober 1985
houdende de rangschikking als landschap van de Oude Denderloop**

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Dendermonde, 1ste afdeling, sectie C en D

Objectnummer: 4.03/42006/113.1

-

Dossiernummer: 4.001/42006/105.1

Omschrijving:

Oude Denderloop

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 17 JULI 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige opheffing

1.1 Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 9 januari 2017.

De VCOE bracht op 2 februari 2017 een ongunstig advies uit over de voorlopige gedeeltelijke opheffing van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

3. De VCOE vraagt de stand van zaken van zowel het planproces als de vergunningsprocedure toe te lichten in een begeleidende nota of het inhoudelijk dossier.

Het agentschap is geen betrokken partij in deze procedures en is derhalve niet op de hoogte van lopende vernietigings- en /of schorsingsprocedures. In het dossier wordt steeds uitgegaan van en verwezen naar de huidige situatie.

4. De VCOE acht het wenselijk te wachten met de procedure tot er geen gerechtelijke procedures meer lopen tegen het RUP en de vergunning. Pas dan kan het algemeen belang dat door het PRUP wordt vertegenwoordigd ten volle worden erkend.

Het PRUP waarvan sprake werd definitief vastgesteld op 7/10/2016 en is nog steeds geldig. Het besluit tot opheffing houdt rekening met de actuele juridische status van de ruimtelijke uitvoeringsplannen. In het huidige PRUP vormt de modernisering van het gevangeniswezen en de nood aan een nieuwe gevangenis een voldoende sterk argument om het algemeen belang in te roepen. Het agentschap acht het dus weinig zinvol toekomstige juridische procedures af te wachten om de opheffingsprocedure op te starten.

5. De VCOE vraagt de keuze voor een opheffing in plaats van een wijziging van het beschermingsbesluit te motiveren.

Aangezien in dit dossier de omvang van de bescherming wordt aangepast, moet de procedure voor een gedeeltelijke opheffing worden gevolgd. Indien er enkel een wijziging zou gebeuren aan de beschermingsvoorschriften, moet de procedure gevolgd worden voor een wijziging.

6-7. De VCOE is van mening dat de aanleg van een brug op deze plaats verenigbaar kan zijn met de bescherming als cultuurhistorisch landschap. De VCOE stelt voor het beschermingsbesluit te wijzigen specifiek met het oog op het toelaatbaar maken van de brug over de Oude Denderloop, onder bepaalde voorwaarden inzake landschappelijke inpasbaarheid.

Een wijziging van een beschermingsbesluit mag niet tot gevolg hebben dat dit impliciet opgeheven wordt. Als wat wordt gewijzigd of wat wordt toegelaten een zodanige impact heeft op de erfgoedwaarde van het beschermde goed, dan moet overgegaan worden tot (gedeeltelijke) opheffing.

Een wijziging van het beschermingsbesluit op maat van geplande werken strookt niet met de doelstelling van het beschermingsbesluit, namelijk het bewaren van de erfgoedwaarden door een aantal handelingen te verbieden maar evenzeer door mogelijkheden te creëren voor een duurzame instandhouding. Wijzigingen aan de verbodsbepalingen in functie van nog uit te voeren werken zijn zeer tijdsgebonden en kunnen moeilijk gezien worden als algemeen geldende voorschriften die het geheel aan erfgoedwaarden ten goede komen. Voor een,

wijziging op maat is er geen rechtsbasis, tenzij het schrappen van een specifiek voorschrift inzake instandhouding en onderhoud. Aangezien een beschermingsbesluit op maat wordt gemaakt van het te beschermen goed, kan het schrappen van verbodsbepalingen in het beschermingsbesluit bijgevolg contraproductief werken voor het volledige beschermde gebied.

Aangezien de erfgoedwaarden nog steeds aanwezig zijn, is het agentschap van mening dat enkel een dwingende eis in functie van het algemeen belang aanleiding kan geven tot een gedeeltelijke opheffing van de bescherming.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige opheffing

De uitgebrachte adviezen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige opheffing en voorafgaand aan

2.1. Openbaar onderzoek en hoorrecht

2.1.1. Stad Dendermonde

De stad Dendermonde organiseerde het openbaar onderzoek van 24 april 2017 tot en met 24 mei 2017. Het PV en de bezwaren maken integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Tijdens het openbaar onderzoek werden vier bezwaren ingediend. Deze worden achtereenvolgens behandeld.

Omwille van privacy-redenen zijn de bezwaren anoniem opgenomen in dit document. Het beschermingsdossier bevat een overzicht van alle bezwaren en de gegevens van de bezwaarindieners.

2.1.2. Bezwaar 1 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

Bezwaarindiener 1 haalt de volgende argumenten aan:

1. Exemptio obscuri libelli. In het MB van 21/03/2017 wordt foutief verwezen naar 'het beschermde goed' 'de voorlopig beschermde onroerende goederen' en 'de beschermde goederen'. Het beschikkend gedeelte van het MB is fout, onduidelijk en misleidend.
2. De motivatie voor de opheffing van artikel 2.C.5 van het MB is inhoudelijk inconsistent. Het schrappen van deze bepaling zet de deur open voor landschappelijke willekeur. De bepaling van artikel 2.C.5 moet absoluut behouden blijven in functie van de rechtszekerheid om de Oude Denderloop terug toegankelijk te maken voor recreatieve scheepvaart en een kleinschalige brug voor voetgangers- en fietsverkeer toe te laten.
3. Foutieve argumentatie vanuit algemeen belang. Het algemeen belang is niet gediend met de bescherming van cultureel erfgoed en met de inplanting van de gevangenis op een andere plaats.
4. De geplande brug blijft in strijd met het beschermingsbesluit van 11/10/1985 en meer specifiek met de verbodsbepalingen van artikelen 2.A.1 en 2.A.5 die ook een uitwerking hebben buiten het afgebakend wateroppervlak van de Oude Denderloop. De geplande brug is immers een aan de grond gebonden constructie die het uitzicht van het terrein wijzigt.
5. De motivatie dat de ontsluiting van de gevangenis enkel kan gebeuren met een brug die strijdig is met de bescherming als landschap is niet deugdelijk en biedt onvoldoende rechtsgrond.
6. De gedeeltelijke opheffing van het beschermd landschap is voorbarig gelet op de overige wettelijke bezwaren tegen de inplanting van de gevangenis op de site Oud Klooster. Er wordt

verwezen naar het aanvankelijk ongunstig advies van Monumenten & Landschappen (17/01/2011) en het ongunstig advies van de VCOE op 2/02/2017. Het resultaat van de procedures tegen het PRUP Afbakening structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Dendermonde II moeten afgewacht worden.

Behandeling bezwaar

1. In het MB wordt in artikel 2 foutief verwezen naar het beschermde goed en naar de voorlopig beschermde onroerende goederen. Het betreft hier echter louter een materiële vergissing. Artikel 1 stelt duidelijk welk MB gedeeltelijk wordt opgeheven. Artikel 2 verwijst naar de bijlagen die duidelijk zijn en weergeven van welke percelen de bescherming wordt opgeheven en welke percelen beschermd blijven. De stelling dat het MB onduidelijk en misleidend is, is ongegrond. In artikel 2 worden de foute termen vervangen door de correcte omschrijving.
2. De opheffing van artikel 2.C.5 van het MB van 11/10/1985 is ingegeven door het feit dat met de gedeeltelijke opheffing van de bescherming Oude Denderloop het deel van de rivier waar deze bepaling op van toepassing is, namelijk de dam aan de Nieuwe Dender, uit de bescherming wordt gelicht. Aangezien het voorwerp van deze toelatingsplichtige handeling met de gedeeltelijke opheffing niet meer onder de bescherming valt, wordt deze bepaling logischerwijs geschrapt.
3. Het MB vermeldt dat een opheffing van de bescherming omwille van het algemeen belang impliceert dat er een afweging wordt gemaakt tussen de doelstelling van het terugdringen van de overbevolking in de gevangenissen en de opvang van gevangenen in menswaardige omstandigheden enerzijds en het belang van de oude Dender als historisch landschapselement anderzijds. Het algemeen belang primeert hier op de beschermde erfgoedwaarden. Het algemeen belang van de doelstelling van het terugdringen van de overbevolking in de gevangenissen en de opvang van gevangenen in menswaardige omstandigheden primeert hier op het algemeen belang van de beschermde erfgoedwaarden. De waarde van het beschermd erfgoed is dus zeker erkend en mee afgewogen.
4. De verbodsbepalingen in artikelen 2.A.1 en 2.A.5. van het MB van 11/10/1985 zijn uitsluitend van toepassing op de kadastrale percelen zoals opgesomd in artikel 1. Deze bepalingen hebben juridisch geen impact op percelen die zich buiten het afgebakend beschermd landschap bevinden. Met het MB van 21/03/2017 worden deze verbodsbepalingen niet opgeheven en blijven ze van kracht voor de kadastrale percelen zoals opgesomd in artikel 1.
5. Het MB doet geen uitspraak over het type brug in functie van de nieuw op te richten gevangenis. De technische uitvoering en veiligheidsvereisten van deze constructie vallen onder de bevoegdheid van en zijn bepaald door het Ministerie van Justitie. Wel zijn de veiligheidsvereisten voor de ontsluiting van de beoogde gevangenis dusdanig dat het niet mogelijk is een brug te voorzien die aan de vereisten van artikel C.5 van het ministerieel besluit van 11 oktober 1985 voldoet.
6. In het MB wordt dit argument van de VCOE weerlegd door te stellen dat het PRUP nog steeds van kracht is en het besluit tot opheffing rekening houdt met de actuele juridische status van de ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het is weinig zinvol de opheffingsprocedure uit te stellen in afwachting van toekomstige juridische procedures. Een eerder advies van Monumenten & Landschappen heeft geen invloed op de afweging inzake algemeen belang die gebeurt naar aanleiding van de opheffing van een bescherming.

Conclusie

Het bezwaar heeft invloed op het ministerieel besluit. Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast:

In artikel 2 werden volgende zinnen gewijzigd:

'Het beschermde goed na gedeeltelijke opheffing bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Dendermonde, 1ste afdeling, sectie B en 3de afdeling, sectie C'

'De goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven en de beschermde goederen na de gedeeltelijke opheffing zijn afzonderlijk aangeduid op het plan dat als bijlage 1 bij dit besluit wordt gevoegd.'

'De fotoregistratie van de fysieke toestand van de goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven, wordt als bijlage 2 bij dit besluit gevoegd.'

2.1.3. Bezwaar 2 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

Bezwaarindiener 2, 3 en 4 halen de volgende argumenten aan:

1. De verantwoording van de gedeeltelijke opheffing van de bescherming vanuit het algemeen belang volstaat niet. In het kader van het algemeen belang dienen de open ruimte en natuur zoveel mogelijk behouden te blijven en dus ook het beschermd landschap van de Oude Denderloop. De opheffing lijkt meer ingegeven door economisch/financieel belang in plaats van het algemeen belang.
2. Er wordt gewezen op het gebrekkig alternatievenonderzoek dat gevoerd is in het kader van het PRUP Afbakening Kleinstedelijk Gebied Dendermonde III. Verschillende alternatieve locaties voor het 'Oud Klooster' werden onvoldoende afgewogen. De aanleg van een brug, toegangsweg en de bouw van een gevangenis in een agrarisch gebied zal leiden tot het dichtslippen van de schaarse open ruimte. Er wordt verwezen naar de ongunstige adviezen van het Departement LNE (11/08/2016), negatieve effecten volgens het plan-MER, het aanvankelijk ongunstig advies van Monumenten en Landschappen (17/01/2011) en het negatief advies van de VCOE (2/02/2017). Een gedeeltelijke opheffing verandert niets aan de visuele schade die de bouw van een brug betekent voor de rest van het landschap.
3. Het projectgebied maakt deel uit van een ecologisch waardevolle omgeving en behoort tot het leefgebied van verschillende bedreigde soorten. Ook na de voorgestelde milderende maatregelen zal de bouw van een brug een negatieve impact hebben op een aantal bedreigde dier- en vogelsoorten.
4. De vraag wordt gesteld of het algemeen belang niet meer gediend is om de uitkomst van een aantal hangende procedures af te wachten en voorlopig af te zien van de voorlopige gedeeltelijke opheffing van het beschermd landschap.
5. Door de aanleg van de brug, toegangsweg en de bouw van een gevangenis zal de cultuurhistorische, recreatieve en schoonheidswaarde van de site 'Oud Klooster' aangetast worden.

Behandeling bezwaar

1. Aangezien de erfgoedwaarden nog steeds aanwezig zijn, kan enkel een dwingende eis in functie van het algemeen belang aanleiding geven tot een gedeeltelijke opheffing van de bescherming. Het MB vermeldt dat een opheffing van de bescherming omwille van het algemeen belang impliceert dat er een afweging wordt gemaakt tussen de doelstelling van het terugdringen van de overbevolking in de gevangenissen en de opvang van gevangenen in menswaardige omstandigheden enerzijds en het belang van de oude Dender als historisch landschapselement anderzijds. De waarde van het beschermd erfgoed wordt hier zeker erkend en mee afgewogen.
2. Het besluit tot opheffing houdt enkel rekening met de actuele juridische status van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (goedgekeurd PRUP 7/10/2015). Over het voorafgaand juridisch proces wordt geen uitspraak gedaan. Het ongunstig advies van de VCOE op het voorstel tot gedeeltelijke opheffing werd weerlegd door te stellen dat in het huidige PRUP de modernisering van het gevangeniswezen en de nood aan een nieuwe gevangenis een voldoende sterk argument vormt om het algemeen belang in te roepen.
De opheffing heeft slechts betrekking op de uiterste westelijke grens van de Oude Denderloop en doet geen afbreuk aan de algemene erfgoedwaarden van het resterend beschermd landschap. Wat betreft de visuele schade van de op te richten brug, beperkt de juridische reikwijdte van de bescherming en dus ook van de opheffing zich tot de Oude Denderloop. Over de aangrenzende percelen wordt geen uitspraak gedaan.
3. Het MB van 11/10/1985 beschermt de Oude Denderloop als landschap omwille van de historische waarde. Onroerend Erfgoed doet enkel uitspraak over de erfgoedwaarden die aanleiding geven tot de bescherming, niet over de ecologische waarde van het gebied voor fauna en flora.

4. Het PRUP waarvan sprake werd definitief vastgesteld op 7/10/2016 en is nog steeds geldig. Het besluit tot opheffing houdt rekening met de actuele juridische status van de ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het lijkt weinig zinvol toekomstige juridische procedures af te wachten om de opheffingsprocedure op te starten.
5. De site 'Oud Klooster' is niet opgenomen in de Inventaris Onroerend Erfgoed. De juridische reikwijdte van de bescherming en dus ook van de opheffing beperkt zich tot de Oude Denderloop.

Conclusie

Het bezwaar heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

2.2. Conclusie voorafgaand aan de definitieve opheffing

De bezwaren hebben invloed op het ministerieel besluit. Het ministerieel besluit werd als volgt aangepast:

In artikel 2 werden volgende zinnen gewijzigd:

'Het beschermde goed na gedeeltelijke opheffing bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Dendermonde, 1ste afdeling, sectie B en 3de afdeling, sectie C'

'De goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven en de beschermde goederen na de gedeeltelijke opheffing zijn afzonderlijk aangeduid op het plan dat als bijlage 1 bij dit besluit wordt gevoegd.'

'De fotoregistratie van de fysieke toestand van de goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven, wordt als bijlage 2 bij dit besluit gevoegd.'

3. Conclusie

De uitgebrachte adviezen en bezwaren **uitgebracht na de voorlopige opheffing en voorafgaand aan de definitieve opheffing** hebben invloed op het opheffingsbesluit. Het opheffingsbesluit werd als volgt aangepast:

In artikel 2 werden volgende zinnen gewijzigd:

'Het beschermde goed na gedeeltelijke opheffing bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Dendermonde, 1ste afdeling, sectie B en 3de afdeling, sectie C'

'De goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven en de beschermde goederen na de gedeeltelijke opheffing zijn afzonderlijk aangeduid op het plan dat als bijlage 1 bij dit besluit wordt gevoegd.'

'De fotoregistratie van de fysieke toestand van de goederen waarvan de bescherming als landschap definitief wordt opgeheven, wordt als bijlage 2 bij dit besluit gevoegd.'